

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
НАУЧНО-СТРУЧНО ВЕЋЕ ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКИХ НАУКА
СЕНАТ УНИВЕРЗИТЕТА**

Предмет: Предлог измена *Ближих критеријума за избор у звања наставника* Универзитета у Нишу

Наставно-научно веће Филозофског факултета у Нишу, на седници одржаној 6. децембра 2023. године, разматрало је и усвојило Предлог измена и допуна *Ближих критеријума за избор у звања наставника Универзитета у Нишу* (у даљем тексту *Ближи критеријуми*), који упућује на даље разматрање и одлучивање Научно-стручном већу друштвено-хуманистичких наука и Сенату Универзитета у Нишу.

1. На основу образложења изнетог у оквиру одељка 1, предлажемо брисање Члана 19. *Ближих критеријума*, стављање ван снаге Члана 2. *Одлуке о изменама и допунама Ближних критеријума за избор у звања наставника* (СНУ број 8/16-01-004/22-008, 11.07.2022. године), и преформулацију Члана 12, став 1, тачка 6; затим Члана 14, став 1, тачка 8; као и Члана 16, став 1, тачка 9, на следећи начин:

Члан 12, став 1, тачка 6 *Ближих критеријума*:

У последњих пет година најмање један рад, објављен у часопису категорије M21, M22, M23 или M24, односно објављен у часопису са неке од следећих листи: SCI (Science Citation Index), SSCI (Social Science Citation Index), SCIE - Science Citation Index Expanded, AHCI (Arts and Humanities Citation Index), ERIHplus, HEINONLINE, EconLit. Кандидат треба да буде потписан као један од прва три аутора на раду. Рад у часописима наведених категорија и са наведених листи, кандидат може заменити са два рада у часописима који се издају на енглеском, француском, немачком или руском језику, на којима је кандидат потписан као један од прва три аутора.

Члан 14, став 1, тачка 8 *Ближих критеријума*:

Од избора у претходно звање најмање два рада објављена у часопису категорије M21, M22, M23 или M24, односно објављен у часопису са неке од следећих листи: SCI (Science Citation Index), SSCI (Social Science Citation Index), SCIE - Science Citation Index Expanded, AHCI (Arts and Humanities Citation Index), ERIHplus, HEINONLINE, EconLit. Кандидат треба да буде потписан као један од прва три аутора на радовима. Један рад у часописима наведених категорија и са наведених листи, кандидат може заменити са два рада у часописима који се издају на енглеском, француском, немачком или руском језику, на којима је кандидат потписан као један од прва три аутора.

Члан 16, став 1, тачка 9 Ближних критеријума:

Од избора у претходно звање најмање два рада објављена у часопису категорије M21, M22, M23 или M24, односно објављен у часопису са неке од следећих листи: SCI (Science Citation Index), SSCI (Social Science Citation Index), SCIE - Science Citation Index Expanded, AHCI (Arts and Humanities Citation Index), ERIHplus, HEINONLINE, EconLit. Кандидат треба да буде потписан као један од прва три аутора на раду. Један рад у часописима наведених категорија и са наведених листи, кандидат може заменити са два рада у часописима који се издају на енглеском, француском, немачком или руском језику, на којима је кандидат потписан као један од прва три аутора.

2. На основу образложења изнетог у оквиру тачке 2, предлажемо да се Члан 14, став 1, тачка 1 и Члан 16, став 1, тачка 1, формулишу на следећи начин:

Члан 14, став 1, тачка 1:

У звање ванредни професор може бити изабрано лице које испуњава следеће критеријуме:

- 1. претходни избор у звање доцент, што се документује одлуком о избору;*

Члан 16, став 1, тачка 1:

У звање редовни професор може бити изабрано лице које испуњава следеће критеријуме:

- 1. претходни избор у звање ванредни професор, што се документује одлуком о избору.*

Такође, предлажемо да се Члан 3, став 2 *Ближних критеријума*, формулише на следећи начин (додавањем подвучене речи „првог“):

Испуњеност услова за учесника конкурса се сагледава на основу референци које је остварио у периоду од првог избора у претходно звање наставника до објављивања конкурса, осим када се први пут бира у звање наставника када се узимају у обзир референце у периоду од претходних пет година од дана објављивања конкурса.

Образложење предложених измена

1. Прецизне и недвосмислене формулације критеријума који се тичу радова објављених у часописима и њихова усаглашеност са Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету ("Службени гласник РС", бр. 101 од 8. децембра 2015, 102 од 20. децембра 2016, 119 од 29. децембра 2017, 152 од 18. децембра 2020):

1.1 Укидање услова да кандидат треба да има рад објављен у часопису са петогодишњим импакт фактором већим од 0.49 према цитатној бази Journal Citation Report / Томсон Ројтерс листи, као и једнако вредновање свих категорија M20, сагласно Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету ("Службени гласник РС", бр. 101 од 8. децембра 2015, 102 од 20. децембра 2016, 119 од 29. децембра 2017, 152 од 18. децембра 2020):

Вредност импакт фактора се ни у једном другом правилнику не наводи као услов за напредовање или остваривање неког статуса наставника.

Такође, критеријуми по којима напредују наставници на другим универзитетима у Републици Србији не постављају као нужан услов објављивање на SCI и SSCI листама, већ се равноправно третирају сви радови категорије M20 и нуде се могућности замене нижим категоријама. То је засновано на *Минималним условима за избор у звања наставника на универзитету* ("Службени гласник РС", бр. 101 од 8. децембра 2015, 102 од 20. децембра 2016, 119 од 29. децембра 2017, 152 од 18. децембра 2020).

Поред тога, у тренутно важећим *Ближим критеријумима*, унутар поља друштвено-хуманистичких наука, постоје разлике у захтевима које треба да испуне кандидати за избор у исто звање у различитим научним областима, односно за неке научне области важе строжи услови у односу на неке друге научне области. То доводи наставнике из различитих научних области у међусобно неравноправан положај.

Наглашавамо и чињеницу да на националном нивоу само један часопис у пољу друштвено-хуманистичких наука поседује петогодишњи импакт фактор већи од 0.49. Из тога следи да је доступност часописа са наведеним импакт фактором изузетно ограничена. С друге стране, објављивање у Open Access часописима са високим импакт фактором подразумева плаћање високих износа котизација.

Због свега тога, сматрамо да је гранична вредност импакт фактора 0.49 произвољно постављена и тешко се примењује на веома хетерогено поље друштвено-хуманистичких наука.

Узимајући у обзир управо чињеницу да је поље друштвено-хуманистичких наука хетерогено, Члан 2. *Правилника о категоризацији и рангирању научних часописа* ("Службени гласник РС", број 159 од 30. децембра 2020) наводи да је "међународни часопис и часопис реферисан у међународним базама SCImago Journal Rank (у даљем тексту: SJR), као и они научни часописи које одговарајући матични научни одбори дефинишу као часописе из категорије M23."

У Члану 5. истог Правилника стоји: "Категорија међународних часописа одређује се на основу утицајности остварене у JCR, на основу реферисања у WoS-у, а часописи који се реферишу у WoS-у, а нису још остварили импакт фактор категоришу се као M24, а у области друштвених и хуманистичких наука и на основу реферисања у SJR. Часописи реферисани у WoS-у, а којима се не утврђује импакт фактор у JCR (Arts and Humanities

Citation Index) остварују категорију M23, а часописи који су реферисани у SJR и означени као Q1 остварују категорију M23, означени као Q2 и Q3 остварују категорију M24, а означени као Q4 остварују категорију M51.”

С тим у вези, такође предлагемо да се у обзир узме и Референтна листа Међународног славистичког комитета, која је иначе обухваћена Чланом 14. *Правилника о категоризацији и рангирању научних часописа*. У том Члану се каже следеће: "У оквиру верификоване листе славистичких часописа Међународног славистичког комитета, прихвата се категорија M23 која припада Категорији 1, категорија M51 која припада Категорији 2 и категорија M52 која припада Категорији 3 наведене листе."

Стога сматрамо да је неопходно у *Ближим критеријумима* уважити одредбе *Правилника о категоризацији и рангирању научних часописа*, те тако омогућити директне замене радова из категорије M21, M22 и M23 са радовима из категорије међународних часописа дефинисаних у том Правилнику, као и да се не наводи најнижа граница за импакт фактор. Ово је нарочито важно зато што поједине научне области у пољу друштвено-хуманистичких наука имају и те како релевантне часописе који немају импакт фактор.

1.2 Признавање свих цитатних база у оквиру базе Web of Science, која поред база SSCI и SCI уључује и базе SCIE (Science Citation Index Expanded) и AHCI (Arts and Humanities Citation Index), као и ERIHplus, HEINONLINE и EconLit листе које су наведене као базе којима припадају радови са којима се наставници квалификују за ментора на докторским академским студијама:

Овај предлог заснива се на *Правилнику о категоризацији и рангирању научних часописа* ("Службени гласник РС", број 159 од 30. децембра 2020), Члан 2, као и на опису Стандарда 9 за акредитацију студијских програма докторских академских студија (*Правилник о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма*, „Службени гласник РС“ 13/2019-108, 1/2021-22).

1.3 Укидање услова да је кандидат првопотписани аутор у радовима објављеним у научним часописима, са којима се кандидује за избор у звање:

У пољу друштвено-хуманистичких наука, уобичајено је публикување радова у коауторству, а коауторство по правилу подразумева једнаки допринос свих потписаних аутора. Уколико је потребно увести одређено ограничење, онда би било смислено и прихватљиво ограничити једнак допринос на три аутора, тј. критеријумом једнако вредновати прва три аутора на раду. Овај предлог заснивамо на Прилогу 1 тачка 1.4 *Правилника о поступку, начину вредновања и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача* ("Сл. гласник РС", бр. 24/2016, 21/2017 и 38/2017) која гласи:

„Поред укупног броја радова, треба узети у обзир и ефективни (односно нормирани) број радова. Са пуним бројем поена признаће се теоријски радови у оквиру природних,

медицинских, техничко-технолошких и биотехничких наука и оригинални научни радови у области друштвених и хуманистичких наука који имају највише три коаутора“.

Инсистирање на првој позицији аутора у чланцима не стимулише научну сарадњу, већ научнике удаљава од мултидисциплинарних истраживања и учествовања у међународним научним пројектима.

Из свих овде наведених разлога предлажемо да незнатно измењена одредба из Члана 19. *Ближих критеријума* и из Члана 2. *Одлуке о изменама и допунама Ближих критеријума за избор у звања наставника* (СНУ број 8/16-01-004/22-008, 11.07.2022. године) буде интегрисана у формулацију услова који се регуларно примењују. Овај предлог би подразумевао брисање Члана 19. *Ближих критеријума*, стављање ван снаге Члана 2. *Одлуке о изменама и допунама Ближих критеријума за избор у звања наставника* (СНУ број 8/16-01-004/22-008, 11.07.2022. године), и преформулацију Члана 12, став 1, тачка 6; затим Члана 14, став 1, тачка 8; као и Члана 16, став 1, тачка 9, на начин како је наведено на страни 1 и 2 овог документа.

2. Прецизно и недвосмислено дефинисање одредби у *Ближим критеријумима*:

2.1 Прецизније формулисање одредаба Члана 14, став 1, тачка 1 („У звање ванредни професор може бити изабрано лице које испуњава следеће критеријуме: 1. испуњени услови за избор у звање доцент“) и Члана 16, став 1, тачка 1 („У звање редовни професор може бити изабрано лице које испуњава следеће критеријуме: 1. испуњени услови за избор у звање ванредни професор“):

Прецизнија формулација би била: „претходни избор у звање доцент“ или „претходни избор у звање ванредни професор“.

2.2 У Члану 3, став 2 *Ближих критеријума* применити недвосмислену формулацију у вези са начином вредновања научних резултата при избору у више звање након поновног избора у претходно звање, сагласно Члану 9. *Минималних услова за избор у звања наставника на универзитету* ("Службени гласник РС", бр. 101 од 8. децембра 2015, 102 од 20. децембра 2016, 119 од 29. децембра 2017, 152 од 18. децембра 2020).

Надамо се да ће наши предлози бити размотрени и уважени као конструктивни и добронамерни, те да ћемо на тај начин допринети стварању академске заједнице која уважава и доследно вреднује научни допринос свих њених чланова.

Наставно-научно веће
Филозофског факултета у Нишу

Број: _____

Датум: 6.12.2023

Декан

Проф. др Наталија Јовановић